

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

Овај листъ излази Вторникомъ и Петкомъ. Цена му е годишна безъ завѣта 14. цв. а полгод. 7 цв. — са завѣткомъ по' цв. по' год саупла. Ко жели у Београду да му се носи кући а не у дућанъ или у канцеларию по' цв. на пола год.

ТУГА.

Бледи мѣсець крозь облаке сѣв
Тіо море зраке му одбѣя;
А край мора туђинъ еданъ седи
Сузе рони и на мѣсець гледи
Гледи мѣсець на му збори вако:
„Ой мѣсече куда хитишь тако?
Я те истомъ сада текъ угледа
Али и то ево ми се неда.
Судба црна, све ми иде ближе,
Два, три, дана, па ме већ и стиже,
Стан' мѣсече јошг' мало о! стани
После хитай ка онойзи страни,
Гди по Дунавъ, Саву ладну пѣ
Гди с' надъ њима Београде вѣ;
Тамо хитай, па тамо застани
Гди я мое мило све остави,
Излюби ѿ редомъ место мене
И кажи имъ, да имъ братацъ вене,
У младости текъ развитомъ цвету,
Утуђини у далекомъ свету;
Тражи оно, што неможе наћи
Брѣ ће њму скоро сунце заћи
И докъ звона тужанъ гласъ зазвони
Тадъ ће престатъ судба да га гони.

Н. *)

УДВОЙ.

(Край.)

Затимъ легне онъ; и я га скоро чуемъ, гди рече.
То ми усели добро миѣније о њму, и његовъ санъ помир-
и ме съ његовомъ лакомисленошћу.

Имао самъ одну часть Штерна са собомъ, и читао
самъ га то естъ гледао самъ само, ерѣ мое мисли были
су са свимъ рассеяне; помислимъ на овај чудноватый
случай, и на опасне послѣдце брбляня; бадава самъ се
трудіо, да пронађемъ средство и удвой уклонимъ. На
еданпутъ чуемъ, гди неко на врата дупа; я се тргнемъ;
быо е оцај ладнокрвный Англезъ.

„Могу л' съ вама на само говорити?“ рекне ми онъ.

*) Ова е песна писана у Италиа у Ливорни, одъ едногъ младогъ Србина,
кон е у Бечу учио, а сада слабогъ здравла ради у Италиа се бави.

„Зашто не, одговоримъ му я, по одите да доде си-
ћемо, да небы мога друга пробудіо.

— Спава ли?

— Ето видите.“

— Мой младый прѣтель спава такође. Да, срећно е
време младости, кадъ се може на прагу опасности живо-
та спавати! Мени најманя брига, најманя невольность
одузима санъ. Ова два млада човека имаю мужественю
срце. Зарѣ небы была штета, да еданъ одъ њи по-
гине?

— Зайста, то бы была велика несрећа. —

Садъ смо ишли съ великимъ корацима по авліи го-
стилнице и разговарали смо се. Было е еданъ сатъ после
поноћи, и најлешше майско време. Истый Англезъ беше
честитъ человекъ, кой ми е овако говоріо:

„Вы сте се као и я трудили да ѿ помирите; и у на-
дежди, да ћу се съ вама у некомъ намереномъ плану со-
гласити, дошао самъ къ вама да вамъ се поверимъ. Имай-
те доброту да ме послушате.

„Виліамъ Д** онъ е најстаріи сынъ едногъ енглез-
когъ великаша. За време путованя поверень е момъ над-
зираню. Више пута изишло ми е за рукомъ, и то не
безъ труда, да га заштитимъ одъ велики опасности, у кое
е падао сбогъ ватрениости свогъ карактера. Сада се враћа
у Лондонъ, и на граници Италиа, кою бы морао сутра
оставити, заплео се у еданъ удвой; онъ е тако рећи у
опасности, да се близу пристаништа удави. Судите
господине сами, у какву самъ неволю дошао. Треба при-
знати, да е Виліамъ яко уврећенъ, да е његовъ против-
никъ учиніо одну погрешку, коя се неможе извинити, да
е овде честь поврећена. Мени се чини, да се удвой не-
може избећи. Но зарѣ неможемо мы осуетити барѣ рѣ-
ше послѣдце удвоа? Та то само одъ насъ зависи.

— На кои начинъ?

— Пристаните на одну странпутицу, коя ће све из-
равнати. Дай да учинимо, да се пиштольи ова два про-
тивника само съ барутомъ безъ олова напуне; свакиъ ће
избацити свой пиштоль безъ икакве несреће; а мы ћемо
онда безъ опасности старати се, да ѿ помиримо.

— Ово е съ некомъ вештиномъ и тайности доволь-
но могуће. Я самъ готовъ, да вамъ у томъ помогнемъ.
Я нећу нигда веровати, да сурово предразсућенъ, коє у-
врећеноме заповеда, да увредителя казни, може игда све-
доцима увреде забранити, да се њинимъ крвавимъ саѣд-
ствима противе. Свако предузеће, коє осуећава пролива-
нъ крви, вредно е похвале.

Енглезъ ми притисне срдчно руку, и мы се полаго одвучемо опетъ у наше собе.

Истина, Енглезъ ми нѣ казао, како е скроио овај варљиви удвой, али онъ се чинише тако известанъ одобромъ излазку нѣговогъ плана, да се я далъ за то нисамъ бринуо. Умиренъ овимъ разговоромъ о послѣдци удвоя, чекао самъ спокойно зору, и читао самъ међутимъ доста разсејно неколико глава изъ мога Штерна.

Мой собный другъ спавао е јоштъ, кадъ е кондуктеръ поштанскій кола ушао, да намъ јави, да су коньѣ упрегнути. Онъ се обуче за десетъ минутѣй.

— „Између осталогъ,“ рекне онъ при облаченю; „я имамъ само цепне пиштолъ, немате вы какве друге болъ?“

— Немамъ, одговоримъ му я, него имамъ само еданъ римскій ножъ, а я тай самъ узео са собомъ, више збогъ редкости, него збогъ потребе. Али Енглези имаће извѣстно бойне пиштолъ, и у најгоремъ случаю, шта бы было, кадъ бы ту стваръ одложили, кадъ у Шамбери дођемо?

Мы одемо къ Енглезима у оногъ тренутку, кадъ су они намеравали къ нами доћи.

„Моя господо“, рекнемъ я, „преко ноћъ промисли се човекъ, и кадъ се човекъ после лютѣхъ изспава, постае обично миранъ. Разумъ предузме опетъ своя права, и што се изъ почетка врло озбиљно чинило, показало се после са свимъ маловажно. Само валяю да обе стране мало попусте, па се я надамъ. — — —“

Г. Н** и Виліамъ пресеку едновременно мой говоръ. Овај последній нѣ показивао више огорченъ као прошлогъ дана, али на решителномъ гласу оба противника познамъ, да нема изгледа за поравненъ.

— Шта вамъ драго! продужимъ я. „А вы се борите, кадъ нећете башъ никако да се помирите. У осталомъ морамъ вамъ примѣтити, како е неправедно, да се збогъ ваше преширке у Сузи одъ пута задржимъ. После тако дугогъ отсутствія изъ могъ отачества, жельно чекамъ, да ступимъ на границу Француске.“

— То може безъ сваке препреке прећи, рекне Виліамъ; мы ћемо заедно поћи, и кадъ се станемо пеняти на брегъ Ценисъ, кое више сатѣй трае, и гди коньѣ полаго корачаю, имаћемо јоштъ доста времена.

— „Али мы немамо пиштоля“, покушамъ я јоштъ еданпутъ, не бы л' се помирили.

— Я ћу вамъ мое дати, уће намъ овде Менторъ у речъ; срамота бы была да ѣй неузмете.

— Я ѣй примамъ, рекне Н**

— „Дакле айде да поћемо.“ одговори Виліамъ.

Г. Н** и я пошлемо се на поштанска кола; а Енглези пођу на свомъ собственомъ интову, кой е за нама полаго ишао.

Путь на брегу Ценису прави млога кривуданя; на комъ се, као заплетена пантљика тамо амо віе али више стрменити стаза за пешаке превраћую путь. Кадъ су кола на врѣу брега попела се была, саћемо мы сви заедно съ кола, и поћемо едномъ пешачкомъ стазомъ, затимъ десно сврнувши, спустимо се у едну узану долину, коя ограничена стѣнама и елама, створила е неку усамљеность коя е одъ свою човечію погледа сакривена была.

То е, помислимъ у себи, са свимъ усамљенъ предѣлъ, гди зима и дивльѣ зверова живе. Редко ступа човечія нога овде, осимъ каквы залутаны пастира, или доваца, кои медведе гоне. Данасъ доводи овде случай че-

тири човека, кои издалека долазе, туђе езыке говоре, и коима е овај предѣлъ такође непознатъ. Нѣи двойца изићи ће еданъ другомъ на сусретъ, да кровь пролію, а друга двойца прате ѣй, да буду сведоцы убиства, какво е маюшно и сурово ово позоріе, кое ћемо на овако величественомъ позоришту представити! Кадъ бы насъ каквѣй сиромашный обитатель ове самоће видіо, како бы наша предразсуђеня оплакивао! шта! могло бы повикати, ови странци долазе, да наше обичав и прави виде, и то е позоріе, ков намъ они о своимъ обичаима и нравима представляю! Одъ дальнине двеста или триста миля хите овамо помођу нѣновогъ богатства, да учине путь задовольства, као што они веле, къ нама, и еданъ другогъ убілю. Они бы намъ се смейли и сажалѣвали бы насъ, ови добри планинцы, и имали бы пуно право. И зайста, каква будалаштица! овде влада скоро вечный миръ, и овај миръ да се убиствомъ наруши. Да, ова дивля природа нѣ тако ужасна као што су люди!

Они се зауставе, и то прекине моя рассуђаваня. Сведокъ Виліамъ извади два пиштоля; пружи мени еданъ, а другѣй поче пунити. Я самъ видіо ясно, и два борца видили су тако исто; гди се четири куршума међу нѣговимъ прстима сяю, одъ кои еданъ буде у цевъ спуштентъ. Я самъ га гледао съ немимъ удивленъмъ, и почнемъ на превару слутити. Кадъ е быо готовъ, даде ми барута и еданъ куршумъ. Необична лакоћа истогъ куршума промени одма природу мога удивлена, и упозна ме съ хитримъ лукавствомъ. Ништа друго нѣ было, него одъ запущача вешто изрезанъ и съ нечимъ намазанъ куршумъ, кои е изгледао, као да е одъ олова. Овај добрый Енглезъ провео е едну часть ноћи съ грађенъмъ тѣй куршума. Я напунимъ другѣй пиштоль и предамъ га Г. Н** кой е деліо заблуђенъ съ нѣговимъ противникомъ. После измереногъ удаленя, поставе се ова два млада човека еданъ према другомъ, и како я, тако исто и старѣй Енглезъ были смо совршено уверени, да се кровь неће пролити. Менторъ викне јоштъ еданпутъ.

— Станите моя господо! истина чудновато е, што ми текъ садъ пада на память, али јоштъ е време, да се предупреди. Место, гди се мы налазимо, са свимъ е пусто, и удалѣно одъ свакогъ обиталишта; овде нѣ се надати помоћи за оногъ, кой ће моћи тешко ранѣнъ, пасти; мы сведоцы несмемо допустити, да се вы овде борите.

— Та ваша примѣтба долази доцканъ, одговори нестерпѣливо Г. Н** мы смо дошли. Съ тимъ горе за оногъ кой се неће више вратити; коцка е бачена.

— Соглашавамъ се! одговори Виліамъ, и опали свой пиштоль, кой е наравно само пуцанъ одъ себе дао. Еданъ орао полети са стѣне пиштећи гласно, и иляду разны гласова грабљивы птица одговоре нѣговомъ пиштаню.

Садъ опали Г. Н** и непогоди исто тако.

Ова господо хтела су наново почети, али нама изиће за рукомъ, да нѣново тврдоглавіе побѣдимо. Мы ѣй обавестимо, да е честь я едного и другогъ савршено о-права. Г. Н** призна своевољно свою погрешку, а Виліамъ исповеди, да е быо мало напраситъ. Они се приближе еданъ другомъ, и рукую се за знакъ помирена, а мы поитамо, да изведемо изъ овогъ места оба борца, кои су были уверени, да су оловны куршуми покрай нѣновы ушю прозуяли; и кой то и данъ данашній верую.

Мы стигнемо пешке до Хоспица, кой се на врѣу прелаза наоди. На той висини одъ 6000 стопа быо е различенъ снегъ, тако, да намъ се чинило, као да смо на еданпутъ изъ лета у зиму прешли. Хоспиць лежи на

А ко се родио а ние умро (свакиј кои живи.)

Коя кућа најдуже траје, а најмањ новаца стаје? (гробљ.)

Ко пђва кадъ сви плачу? (попови.)

Колико има смртнихъ грехова? (само еданъ, а то е онај кои се смрћу казни.)

Дашто ми ти да што? у свима окружнимъ вароши-ма осимъ Београда, Смедерева и Ягодине, нема добра?

Читавъ е светъ едина погача, крижике, то су части света; залогая, то су државе; кралѣви и владатели и сви люди које држимо да су велики, ништа друго нису него мрвице.

Еданъ баталіонъ солдатій путуюћи требао е да прође крозъ едну шуму, у којој е било айдука; заповедникъ тога баталіона Генералъ Хазъ, молио е управителя оближнихъ вароши да му даде четири пандура, да га съ нђговимъ баталіономъ крозъ шуму пропрате.

„Свадбу чине Дунаво и Сава.
Окумили валовиту Дрину;
Старогъ свата скадарско езеро,
А девера кишу изъ облака.
Сви се свати были изкупили,
Али нема каше изъ облака.
Поручуе киша изъ облака:
„Ой бога ми Саво и Дунаве,
Немогу вамъ у сватове доћи,
Врѣ се спремаѣ Валѣву на вашарѣ.“

У башти учредничества Шумадинке, онђе ће е Мирѳја была, посђяне су дубенице и краставцы, кадъ на всенъ сви оберу бостанъ, да и онъ има шта брати.

Еданъ судъ осуди едного кривца на вђчну робію; измеђ осталогъ, заключеніе пресуде гласило е овако: — „после истеченія вђчне робіе, да се кривацъ слободанъ одпусти кући.“

ДОМАЊЕ НОВОСТИ.

— Явили смо пріе неколико дана, како е овдашњимъ публикумъ было забављанъ и увеселенъ фаврверкомъ и пуштаюћи ракетла, ков е Инциривъ Г. Цурхалекъ бавећи се овде у гостима, правіо. Истий Г. спремао е опетъ еданъ малый фаврверкъ, и у понедељникъ, неку смесу, трлао е у мермерномъ чанку, но поносрећи одъ трљаня то се уцали, пукне, и поменутогъ господина тако израни, да е истий после неколико сатій и преставіо се. Тђло е нђгово З. Юнја сарањно, при погребу было е доста света изъ сваке класе. Свакиј кои га е изъ ближе познавао жали га.

— Досадашњи капуоланъ у Цариграду Апостоловићъ постављенъ е за драгомана, при Агенцији Србској.

— Г. Епископъ шабачкій Јоаникв присљо е у Београдъ, гди ће се неколико дана бавити.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Говори се да ће баронъ Ротшилдъ кои нема деце, учинити наслђдникомъ свога приватногъ иманя, сына нђговогъ млађегъ брата Соломона; исто иманъ цени се

на 10 до 12 милиона фортинтій, а кажу да и остале своје сроднике ние забораѣо.

— Електротелеграфичны саюзъ између Енглезке и Ирландске совршено е приведенъ у дђйство. Прва вђсть послата е изъ Дублина у 8 сатій и стигла е у Енглезке новине око 10 сатій. Намераваю јошѣ друга три телеграфа преко Георгіевогъ канала повући.

— У Енглескимъ новинама Тајмсу пише еданъ дописатель изъ Новогъ Јорка, да Америка стои на прагу велике трговачке кризе, беснило спекулације прелази сваку границу, гвоздени путови, кои еданъ милионъ коштаю починаю се градити съ едномъ четврти истогъ капитала, највеће гостилнице зидаю се на вересію, и у свима гранама послова тераю се до у лудило нова изобретеня. Свемогућій Доларъ, вели онъ, има свой храмъ у свакој кући. Нђгово обожаванъ постало е обште. Златна земля, златанъ векъ, ни очемъ се другомъ нити чуе нити говори, нити снива, него о злату. Кој зна какавъ ће јошѣ упливъ имати Калифорнія на Американце.

— Паризъ 24. Мај. Нема пріятниегъ положеня, него што има законодателно тђло, ерѣ е нђгово опредѣленъ све примити, што му државный Советъ предлагае. У препираню о последњимъ предлаганю закона, поради кривца, ков Французи у странимъ земляма учине, одликовао се Бутѣ де Леклизъ говоромъ противъ истогъ закона, али на свршетку буде опетъ примљенъ са 105 противъ 5 гласова, што е и право, почемъ е овај законъ за сметке француски бегунаца постао прека нужда.

ЈВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

При полазку момъ назарећи у дућану Господара Николе С. Шоповића, забораѣимъ весу съ новцима у нђговомъ дућану кодъ 7 звезда, кои кадъ е нашао послао и стигао ме у путу и повратио, на чему, незнамъ другогъ пута, него овде јавно му благодарити.

Коста А. Стойшићъ,
трговацъ валѣвскій.

Огласн.

(59)

(2—3)

Долеподписати продаемъ мою у Смедереву постоећу кућу са доста пространимъ плацомъ, и на врло лепомъ месту на разкришћу близу пјаче и новозиданоје се цркве, као и еданъ поредъ дунава винограды одъ 4,000. лоза ливаду одъ 2½ косе са доста различитимъ воћкама празанъ плацъ 2. дана ораће земљъ за саденъ винограда и то све у едной оградѣ; кой бы исту кућу съ виноградомъ или саму купити желіо, нека се мени у Крагуевцу, или брату момъ Маринку Стојдиновићу у Смедереву ради погодбе пријави.

У Крагуевцу 28. Мај 1852.

Д. Стојдиновићъ,

Подпоручикъ П. ротѣ I. батаал.

о)

(1—3)

Кодъ Јована Божића, насира камарашіе Београдске има на продаю 1000 комада рубія лепи, синцирліе за панизъ женски, кой има волю купити, негъ се нђму пријави.

ТЕЧАЙ НОВАЦА У ВЕЧУ.

Дукати	20
Сребро	19